

Juhend situatsioonülesande lahendamiseks

Alljärgnevalt on toodud lisainfo selle kohta, kuidas näeb kutse taotlemisel välja situatsioonülesannete lahendamine.

Situatsioonülesande lahendamise etapis valib iga taotleja endale pileti. Piletil on kirjeldatud situatsiooni ning situatsiooni kirjelduse all on ära toodud, mida hinnatakse (hindamiskriteeriumid). See tähendab, et Teil tuleb situatsioonis toodud probleemidele leida lahendused eelkõige vastavalt nimetatud hindamiskriteeriumidele. Näidissituatsiooni (lisa 2) kommentaaridega variandis (lisa 3) on punasega märkused, mida soovitame arvesse võtta.

- 1. Hindamiskomisjon võib lisaküsimusi küsida ka situatsiooniväliselt ehk siis tuginedes nimetatud hindamiskriteeriumile üldiselt.*
- 2. Hindamiskomisjon küsib juurde ka lisaküsimusi lähtuvalt lapsehoidja kutset läbiva kompetentsi tegevusnäitajatest.*
- 3. Kutse taotlemiseks ettevalmistamisel võtke ette kutsestandard ja hindamiskriteeriumid. Mõtisklege, kuidas lähtuvalt enda tegevusest tegevusnäitajaid kirjeldaksite. Mitte kuidas peab tegema, vaid kuidas Teie täpselt ja konkreetselt toimite, et tegevusnäitajates nimetatud tegevused katta.*

Lisa 2. Näidissituatsioon

Lastehoius käib 2 aasta ja 10 kuune Riina (nimi muudetud). Riina on tragi ja rõõmsameelne tüdruk. Ta on füüsiliselt hästi arenenud ja terane. Samas on Riina püsiv ja tormakas, satub sageli seetõttu olukordadesse. Eneseteenindamisega saab ta hakkama päris edukalt juba. Puudujäägid on Riinal aga enesekohaste oskuste arengus. Ta ei tule oma emotsioonide väljendamisega sobivalt toime. Ärritub sageli ja eriti siis, kui mängib koos teiste lastega. Ärrituses hakkab ta kõva häälega kisama, teisi tõukama ja mänguasju pilduma. Samuti ei allu laps rühmas kehtivatele reeglitele, teeb mida tahab ja millal tahab, teiste lastega koos mängides on riiakas, teda keelates muutub ta kurjaks ja võib ka hoidjat lüüa.

Riina tuuakse sageli hooldu määratud riistega ja mitte ilmastikuolusid arvestatult riistatult. Riided lõhnavad ebameeldivalt, on kortsus ning kas väikesed või liiga suured tema jaoks. Riina ema on töötu ja tihti tuleb lapsele järele alkoholilõhnadega. Riina isa on 21-aastane, lõpetanud toimetulekukooli ja teeb juhutöid.

Kuidas toimid?

Hinnatakse (nimetatud kompetentsi raames konkreetselt välja toodud tegevusnäitajaid):

1. Kompetents Lapse kasvukeskkonna toetamine (tegevusnäitajad – kuidas saab märgata väärkohtlemist ja kuidas väärkohtlemise ilmnemisel sekkuda, juhindudes lastekaitseasutustes kehtestatud nõuetest; millal tuleb viivitamatult teavitada asjakohast isikut/organisatsiooni; millal ja kuidas teha väärkohtlemise ilmnemisel koostööd lapsevanema/hooldaja ja teiste valdkondade spetsialistidega)
2. Kompetents Lapse arengu toetamine (tegevusnäitajad – kuidas soodustada ja toetada mängu kaudu ja valdkondi lõimides lapse tunnetus-, õpi-, mängu-, sotsiaalsete ja enesekohaste oskuste kujunemist, lähtudes lapse individuaalsusest)
3. Kompetents Lapse enesekohaste oskuste kujundamine (tegevusnäitajad – kuidas suunata last oma emotsioone (nt rõõm, viha) sobival viisil väljendama; kuidas õpetada last erinevates olukordades sobivalt käituma ning vastavalt tagasisidele oma käitumist juhtima, arvestades lapse individuaalsust)
4. Kompetents Lapse tervise edendamine (tegevusnäitajad – kuidas ennetada lapse tervist ohustavaid olukordi; kuidas määratleda ja võtta arvesse lapse tervist kahjustavad tegurid last ümbritsevas keskkonnas, lähtudes lapse turvalisusest ja heaolust; kuidas õpetada last märkama ohtlikke olukordi, neist märku andma ja/või vältima; kuidas teed vajadusel koostööd lapsevanema/hooldajaga.

Lisa 3. Kommentaarid näidispileti hindamiskriteeriumidele

Kuidas toimid? Hinnatakse (nimetatud kompetentsi raames konkreetselt välja toodud tegevusnäitajaid):

1. Kompetents Lapse kasvukeskkonna toetamine (tegevusnäitajad – kuidas saab **märgata väärkohtlemist** ja kuidas **väärkohtlemise ilmnemisel sekkuda**, juhindudes lastekaitseeaduses kehtestatud nõuetest; millal tuleb viivitamatult **teavitada asjakohast isikut/organisatsiooni**; millal ja kuidas teha väärkohtlemise ilmnemisel **koostööd lapsevanema/hooldaja ja teiste valdkondade spetsialistidega**)

Ehk Teil tuleb leida situatsioonist väärkohtlemine ja seejärel kirjeldada, kuidas täpselt toimite. Olulised on märksõnad, mis on tehtud rasvases kirjas. Arutlege, mis viitab situatsioonis väärkohtlemisele ja mis väärkohtlemise liik see on, kas selle konkreetse väärkohtlemise puhul saab teha koostööd lapsevanematega, kas peab viivitamatult teavitama lastekaitset jne.

2. Kompetents Lapse arengu toetamine (tegevusnäitajad – kuidas **soodustada ja toetada mängu kaudu ja valdkondi lõimides** lapse tunnetus-, õpi-, mängu-, sotsiaalsete ja enesekohaste oskuste kujunemist, lähtudes lapse individuaalsusest)

Ehk Teil tuleb eelkõige rääkida, kuidas soodustate mängu kaudu ja valdkondi lõimides Riina mänguoskuste ja sotsiaalsete oskuste kujunemist, sest need oskused on puudulikud situatsiooni kirjelduse järgi. Lisaks võib hindamiskomisjon küsida ka teiste oskuste kujunemise toetamise kohta.

3. Kompetents Lapse enesekohaste oskuste kujundamine (tegevusnäitajad – **kuidas suunata** last oma emotsioone (nt rõõm, viha) sobival viisil väljendama; **kuidas õpetada** last erinevates olukordades sobivalt käituma ning vastavalt tagasisidele oma käitumist juhtima, arvestades lapse individuaalsust)

Kuna situatsioonist ilmneb, et Riina ei tule toime oma emotsioonide väljendamisega (väljendab neid ebasobivalt) ning ei suuda reeglitest kinni pidada ja teda tuleb pidevalt suunata talle antava tagasiside abil, siis tuleb Teil kirjeldada, kuidas konkreetselt Te suunate ja õpetate Riinat oma emotsioone sobivalt väljendama ja oma käitumist juhtima vastavalt tagasisidele. Kuidas täpselt annate talle tagasisidet? Kuidas õpetate enesekohaseid oskuseid läbi mängu?

4. Kompetents Lapse tervise edendamine (tegevusnäitajad – **kuidas ennetad** lapse tervist ohustavaid olukordi; **kuidas määratled ja võtab arvesse** lapse tervist kahjustavad tegurid last ümbritsevas keskkonnas, lähtudes lapse turvalisusest ja heaolust; **kuidas õpetad last märkama ohtlike olukordi**, neist märku andma ja/või vältima; kuidas teed vajadusel koostööd lapsevanema/hooldajaga.

Siinkohal tuleb Teil rääkida, kuidas Te saate teha Riina vanematega koostööd, kuidas ennetate Riina käitumisest tulenevalt ohuolukordi ja kuidas üldiselt õpetate Riinat märkama ohtlike olukordi. Olge valmis ka üldisteks lisaküsimusteks lapse tervist kahjustavate tegurite määratlemise ja arvesse võtmise osas, lapse tervist ohustavate olukordade ennetamise osas ja ka lastele ohtlike olukordade märkamise ja vältimise õpetamise osas.